

Ìwé Dániẹ̀lì - Nọmbà Ọgọ̀rùn-ún Mẹ̀sàn-án-dín-lọ̀gọ̀rùn-ún-ún Kan

Sí sí Odò Àsọtẹ̀lẹ̀ Síta: Ìrìnàjò Nípàsẹ̀ Àwọn Ìsopò Tó Wà Láàárín Àwọn Ìsípò Nínú Àwọn Ìran Dániẹ̀lì

Jeff Pippenger
2024-02-24

Ìmò tí a tú ìdì rẹ̀ sílẹ̀ nínú ìsísẹ̀ àngẹ̀lì àkọ̀kọ̀ ni a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípàsẹ̀ Ìran Odò Ulai nínú ìwé Dániẹ̀lì. Ìran náà dúró fún àwọn orí keje, kejo, àti kẹ̀sàn-án nínú Dániẹ̀lì, àti ìmò tí a tú ìdì rẹ̀ sílẹ̀ nínú ìsísẹ̀ àngẹ̀lì kẹ̀ta ni a sàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípàsẹ̀ Ìran Odò Hiddekel, èyí tí ó dúró fún àwọn orí kẹ̀wàá, kọ̀kànlá, àti kejilá. Àwọn ìsopò láàárín àwọn ìsísẹ̀ méjèjì pò gidigidi. Àwọn ìsísẹ̀ méjèjì ni a so pò mọ̀ ara wọn nípàsẹ̀ ọ̀dún m̀rindínlógófà lé lóri ọ̀gọ̀rùn-ún kan láti ìsọtẹ̀ ọ̀dún 1863, tí tí dé àkọ̀kọ̀ ọ̀pin ní ọ̀dún 1989.

Àkọ̀kọ̀ iparí méjèjì, nínú ìgbimọ̀kúròkọ̀kan, ni a fi “àkọ̀kọ̀ méje” ti Lefitiku ogún-ún méfà samisi. Ìbòrìsà àti lẹ̀yìn náà ìjopápá ti tẹ̀ ibi mímó àti egbẹ̀-ogun náà mọ̀lẹ̀ tí tí di àkọ̀kọ̀ iparí ní ọ̀dún 1798. Láti ìsọtẹ̀ 1863 tí tí di 1989, ìtẹ̀mọ̀lẹ̀ ẹ̀mí kan ti sẹ̀lẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí a ti sojú rẹ̀ nínú àwọn ìrira m̀rin ti Ìsíkíẹ̀lì orí kejo.

Àádòrínlélógójì ọ̀dún láti ọ̀pin ibínú àkọ̀kọ̀ tí tí dé ọ̀pin ibínú ikeyin ní ọ̀dún 1844, nínú èyí tí Kristi ti kọ̀ tẹ̀npilì ẹ̀mí kan tí Ó sì dé sí ní ìsàkíyèsí lójìjì ní October 22, 1844, jọ̀ra pẹ̀lú àkọ̀kọ̀ iparí ní 1989, tí tí dé ọ̀fin Sunday tí n bọ̀ láipẹ̀, nígbà tí Kristi tún n kọ̀ tẹ̀npilì ẹ̀mí kan lẹ̀kansi, èyí tí Yòò dé sí lójìjì ní wákàtí ìsẹ̀lẹ̀ ilẹ̀-írí nílá ti Ìfihàn orí kọ̀kànlá.

Nígbà tí àngẹ̀lì kẹ̀ta dé ní ọ̀dún 1844, Ọ̀jísẹ̀ Májẹ̀mú náà fara hàn lójìjì láti sọ̀ àwọn ọ̀mọ̀ Léfi di mímó, sùgbón ní ọ̀dún 1863, àwọn ọ̀mọ̀ Léfi aláìsòótó wònyen kọ̀ ihinrere Mósè tí Elíjà fihàn, wón sì yí padà láti rìn kiri nínú aginjù. Nínú ilàna idánwò náà, àwọn “akólé ilé” yòò nígbẹ̀yìn-gbẹ̀yìn kọ̀ “òkúta igun” ti “ìgbà méje,” lẹ̀yìn náà wón yòò sì yí padà kúrò nínú ìsipopada Filadélfia sí ijo Laodíkia. Ní ọ̀jọ̀ ikeyin, nígbà tí Ọ̀jísẹ̀ Májẹ̀mú náà bá fara hàn lójìjì sí tẹ̀npilì Rẹ̀, ní ọ̀fin Sunday tí n bọ̀ láipẹ̀, yòò lo àwọn ọ̀mọ̀ Léfi olóòótó láti pè agbo eran Rẹ̀ m̀iràn. Àwọn olóòótó ní ọ̀jọ̀ ikeyin yòò ti yí padà kúrò nínú “ìjo” Laodíkia sí “ìsipopada” Filadélfia.

Ìsísẹ̀ angẹ̀lì àkọ̀kọ̀ tẹ̀ ìránṣẹ̀ rẹ̀ tí a ti sètò ní ilàna jáde lẹ̀yìn ọ̀dún lónà ọ̀dún méjilélógún lẹ̀yìn tí a ti tẹ̀ Bibẹ̀lì King James jáde, àti ìsísẹ̀ angẹ̀lì kẹ̀ta tẹ̀ ìránṣẹ̀ rẹ̀ tí a ti sètò ní ilàna jáde lẹ̀yìn ọ̀dún lónà ọ̀dún méjilélógún lẹ̀yìn tí a ti tẹ̀ Ìkẹ̀de Òmìnira jáde. Ìránṣẹ̀ tí a ti sètò ní ilàna ti àwọn ìsísẹ̀ méjèjì ni a fi agbára fún nípàsẹ̀ ìmúṣẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ kan nípa Ìslámù, èyí tí a sàmì sí pẹ̀lú ìsòkalẹ̀ angẹ̀lì kan. Ìbèrẹ̀ angẹ̀lì náà fi ìbèrẹ̀ “àríyànjiyàn” tí Hábákúkù orí kejì hàn, ó sì yorí sí títẹ̀ àwọn tábilì Hábákúkù jáde.

Ìránṣẹ̀ tí a fi agbára fún un tí àwọn tábilì Habakkuk dúró fún yorí sí idààmú kan, tí ó mú àsikò idádúró wọ̀lé, tí ó sì yorí sí ìránṣẹ̀ Èkún Àárín Òru, tí ó parí pẹ̀lú ìmúṣẹ̀ ìránṣẹ̀ Èkún Àárín Òru. Àwọn àfíwéra tí ó wà láàárín àwọn ìsísẹ̀ méjèjì jẹ̀ ẹ̀rì tí ó dájú fún àwọn tí wón yàn láti rí i, pé

gbogbo àwọn èròjà itàn àwọn Millerite ní ibásepò pèlú, a sì tún wọn se nínú itàn oḡòrùn-ún m̀erínlélógòjì egbèrún. Àkókò òjò ikeyin ni a se àpèrè rẹ̀ nínú ìsísẹ̀ Millerite, a sì mú un se nínú ìsísẹ̀ Future for America. Léraléra imísí n sọ̀ fún àwọn tí ó nífẹ̀ látí gbó pé àwọn nìkan tí wọn mò òjò ikeyin ni yóò gbà á.

Àkókò, ìsípò, àti ihinrere òjò ikeyin ni a sàpèrè gbogbo wọn nínú itàn àwọn Míléráiti, àti ọ̀rò nàà “mò” dúró fún rírí ohun kan tí o ti rí tẹ̀lẹ̀ rí. Ọ̀nà kan soṣo látí rí àkókò, ìsípò, àti ihinrere òjò ikeyin ni látí mò pé a ti sàpèrè rẹ̀ nínú itàn àwọn Míléráiti. A tún ti sàpèrè rẹ̀ nínú àwọn ìsípò àtúnse mímó miiran. Ìsípò Míléráiti jẹ̀ ìsípò ibèrè tí ó dúró fún ìsípò iparí, nítorí nàà ó ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àfihàn tààrà jù àwọn ìsípò àtúnse isáájú lo. Ó tún ní àmì idánimò Alfa àti Omega, ẹ̀ni tí ó máa n fí ibèrè ohun kan sàpèrè iparí ohun nàà nígbà gbogbo.

Nínú ìsíkiri Míléráiti ni a ti fi àwọn ipilẹ̀ m̀lẹ̀, ọ̀pá àárín nàà sì ni Dániẹ̀lì orí kejo, esè ketàlá àti kẹrinlá. Mo mò pé Sister White se idánimò esè kẹrinlá gégé bí ọ̀pá àárín àti ipilẹ̀, sùgbón òtító ibè ni pé esè kẹrinlá jẹ̀ idáhùn sí ibèrè inú esè ketàlá. Idáhùn kan sofo láisí imòye ibèrè tí ó mú kí a fí idáhùn nàà hàn. Esè ketàlá se idánimò iran ite m̀lẹ̀, èyí tí agbára iparun méjì se é, esè kẹrinlá sì ni iran Kristi tí n mú tẹ̀pìlì àti ogun padà bọ̀ sípò, àwọn tí a ti tẹ̀ m̀lẹ̀. Iran méjì nàà ni a so pò ní tààrà nípa ọ̀rò ayelujára, nípa girámà, àti nípa Palmoni, Oníka-Iyanu.

A lò William Miller látí se idánimò àwọn òtító ipilẹ̀, èyí tí í se Dániẹ̀lì orí kejo, esè ketàlá àti kẹrinlá. Ọ̀kúta iyebíye àkókò tí ó sàwá rí ni “àkókò méje” tí ó dúró fún títẹ̀ m̀lẹ̀ tí esè ketàlá so, àti ilàna-itòlẹ̀esese tí ó fí kọ̀ gbogbo ilé-isè asọtẹ̀lẹ̀ rẹ̀ lé lórí ni àwòse “agbára méjì tí n mú iparun wá” tí a sàfihàn nínú esè ketàlá. Miller se idánimò rẹ̀ dáadàa pé “ojoojúmọ̀” iríra tí esè ketàlá so jẹ̀ ibòrìsà, àti irékojá agbára tí n mú iparun wá jẹ̀ iselú àti esin Páápà. Ní itúmọ̀ yí, “ipilẹ̀” gan-an ti ilàna-itòlẹ̀esese Miller, àti “ipilẹ̀” ipilẹ̀ nàà àti ọ̀pá àárín, ni imò pé “ojoojúmọ̀” nínú orí kejo dúró fún ibòrìsà. Ipilẹ̀ ibásepò imò tí ó pò sí i látí inú itàn àwọn Millerite ni pé “ojoojúmọ̀,” nínú Dániẹ̀lì orí kejo, jẹ̀ ibòrìsà, àti pé imísí sọ̀ra látí fí hàn pé “àwọn tí wọn ké iró wákàtí idájọ̀ nàà ní ojú iwòye tó tọ̀ nípa ojoojúmọ̀.”

Ipilẹ̀ imòlẹ̀ tí a sàpèrè gégé bí “ibísí imò” ní àkókò ọ̀pin ní ọ̀dún 1989, jẹ̀ pèlú “irúbo ojoojúmọ̀.” Ó jẹ̀ ifarakanra àtòrunwá miiran lásán. Kí a lè mò ibísí imò tí a sàpèrè nínú esè m̀fà ikeyin Danieli m̀kànlá, ó jẹ̀ dandan kí a lo àwọn ikòwé Ellen White. Nínú àwọn ikòwé rẹ̀, ó fí hàn pé itàn esè kòkànlá-lélógbòn Danieli m̀kànlá ni a ó tún se ní àwọn esè ikeyin Danieli m̀kànlá. Láisí àmì itókasi imísí yèn, lílòye itàn ifarakanra tó wà láàárín esè kòkànlá-lélógbòn àti esè oḡòjì pèlú oḡòjì-òkan yóò jẹ̀ isẹ̀ tí ó nira púpò sí i.

“Ìgbà gbogbo” nínú iwé Dániẹ̀lì dúró fún esin abòrìsà, ó sì jẹ̀ ipilẹ̀ ipilẹ̀ fún àwọn Millerite, àti pé ó jẹ̀ ipilẹ̀ iròyìn nàà fún ìsísẹ̀ àwọn egbèrún lónà oḡòrùn-ún m̀erínlélógòrin. Ó tún jẹ̀ òtító nàà tí a m̀òmò sọ̀ di àsìse nípasẹ̀ “irò” kan tí a mú wá sínú iran keta ti Adventismu Laodíkià, èyí tí a fí àpèrè hàn nípasẹ̀ iríra keta ti “àwọn obìnrin tí n sunkún fún Tammusi” nínú Ezekielì orí kejo, àti ifòròwèrò tí ijọ̀ keta ti Pergamos dúró fún.

Ìtónisónà àtòrunwá tí n darí ipa “irúbo ojoojúmọ̀” gégé bí ọ̀ràn kan ní àkókò òjò àròrò ọ̀pin jẹ̀ ohun iyanu pátápátá, ó sì kojá agbára kí èniyàn lè dá a pò. A se àfihàn iran kẹrin Adventismu Laodíkeà gégé bí ẹ̀ni tí n tẹ̀rì ba fún oòrùn, nípa bẹ̀ ó dúró fún gbigba ààmì ẹ̀ranko nàà. Sister White fí hàn

pé láti gba ààmì nàà ni láti dé sí èrò kan nàà pèlù ẹranko nàà, àti pé àwọn tí ó bá dàrú nípa ìtumò aṣòdì sí Kristi, ní ikeyìn yóò parí sí apá ọkúnrin ẹṣẹ nàà. Gbogbo èyí ni a ṣàpẹẹrẹ rẹ nípasẹ àwọn àgbàlagbà ọkúnrin ní Jerusalemu nínú Ezekieli orí kejo.

Ní iran kẹta àti iran kẹrin, Olorun n dá àwọn tí ó kóríra Rẹ lẹjọ, a sì n mú idájọ nàà ẹ ní àkókò kan nàà tí ẹgbẹ kejì n gba èdidi ifowósi Olorun. Gégé bí ọrò nàà gan-an nínú Ìwé Mímọ tí ó fún William Miller ní imólẹ tí ó nilò láti mọ pé Romu keferi ni a ṣàpẹẹrẹ gégé bí “ojoojúmọ” nínú ìwé Dániéli, bẹẹ ni oun nàà ni itókasi tó ẹ kedere jùlọ sí èniyàn ẹṣẹ nàà, ẹni tí àwọn ọkúnrin àgbà n foríbalẹ fún nínú orí kejo Ìsíkieli. Orí nàà n dá pòòpù agbára iparun kejì mọ, nígbà kan nàà tí ó sì tún n dá ibòrìṣà keferi ti agbára iparun àkókó mọ. Òtító tí ó jẹ kókó-ọrò ipinrò nàà sì ni ipa tí Romu keferi n kó, ẹni tí nínú 2 Teṣalonika jẹ agbára tí n dí ipò pòòpù lówọ láti gòkè dé orí itẹ títí di ọdún 538.

“Ìgbà gbogbo” tí ó jẹ òtító ipilẹ Miller, tí ó jẹ kí ó lè dá ètò àṣòtẹlẹ kan kalẹ lórí agbára iparun méjì tí n tẹ ibi mímọ àti ogun nàà mólẹ, ni òtító tí Pòòlù fi dá mọ gégé bí òtító tí a kò sílẹ, tí ó sì mú itanràn agbára wá sórí àwọn tí kò nífẹẹ sí òtító yẹn gan-an ní àwọn ojọ ikeyìn. Ní ibámu pèlù àwọn itàn tó n bá ara wọn lo ní afiwéra, òtító kan nàà gan-an, èyí tí í ẹ òtító ipilẹ nàà, jẹ kí Future for America lè dá ètò àṣòtẹlẹ kan kalẹ nípa iṣòkan mètá tó gbeyìn ní àwọn ojọ ikeyìn.

Kì í ẹ èyí nikan, ṣùgbón òtító ipilẹ yẹn, tí ó jẹ òtító ipilẹ fún àwọn itàn méjèjèjì tí ó n lo ní ibámu, ni a sọ di “irọ” tí ó di àṣiṣe àpáta-ipilẹ àti itanràn líle ti Pòòlù, gégé bí ilànà àkópò ọrò “àlàáfia àti ààbò” ti ọjò igbeyìn èké tí àwọn ọkúnrin nàà n kéde, àwọn tí kì yóò tún gbé ohùn wọn sókè mọ láti fi ẹṣẹ àwọn èniyàn Olorun hàn wón. “Ohun ojoojúmọ” dúró fún ipilẹ iṣiṣe àngẹli àkókó àti ti ẹketa pèlù, àti nígbà tí àwọn ọlòtẹ Laodikea yí ìtumò rẹ pa dà pátápátá, nípa fifi àmì Sátáni hàn gégé bí àmì Kristi, àmì èké nàà di ipilẹ iranṣẹ èké ti ọjò igbeyìn èké.

È dúró ní idákẹje, kí ẹ sì yà á sílẹ; ẹ ké, kí ẹ sì ké: wón mutí, ṣùgbón kì í ẹ pèlù wáini; wón n yíyọ, ṣùgbón kì í ẹ pèlù ọtí líle. Nítorí Olúwa ti dà ẹmí oorun jíjinlẹ sórí yín, ó sì ti pa ojú yín mọ: àwọn wòlfi àti àwọn alákosó yín, àwọn aríran, ni ó ti bo. Gbogbo iran nàà sì ti di sí yín bí ọrò inú ìwé tí a dì, tí àwọn èniyàn fi fún ẹni tí ó kàwé, wí pé, Kà á, mo bè ọ: ó sì wí pé, Èmi kò lè; nítorí a dì í. A sì fi ìwé nàà fún ẹni tí kò kàwé, wí pé, Kà á, mo bè ọ: ó sì wí pé, Èmi kò kàwé. Nítorí nàà Olúwa wí pé, Níwón bí àwọn èniyàn yí ti n fi ẹnu wọn sún mọ mi, tí wón sì n fi ètẹ wọn bọwọ fún mi, ṣùgbón tí wón ti mú ọkàn wọn jinnà sí mi, tí ibèrù wọn sí mi sì jẹ ohun tí a kọ wọn nípa àṣẹ èniyàn: Nítorí nàà, kiyèsì i, ẹmi yóò tún ẹ iṣẹ iyanu kan láàrín àwọn èniyàn yí, àní iṣẹ iyanu àti ohun àgbàyanu: nítorí ogbón àwọn ọlògbón wọn yóò ẹgbé, ọye àwọn amọye wọn yóò sì farapamọ. Ẹgbé ni fún àwọn tí n wá ọnà jíjinlẹ láti fi imòrán wọn pamọ fún Olúwa, tí iṣẹ wọn sì wá nínú òkùnkùn, tí wón sì n wí pé, Ta ni ó rí wa? ta ni ó sì mọ wa? Dájúdájú yíyí ohun padà yín yóò jẹ kíkà sí bí amọ ọdèdè: nítorí iṣẹ ọwọ ha lè wí nípa ẹni tí ó dá a pé, Kò dá mi? tàbí ohun tí a mọ péye ha lè wí nípa ẹni tí ó mọ ọ péye pé, Kò ní ọye bí? Isaiah 29:9–16.

Gbogbo àwọn wòlfi sọ nípa àwọn ojọ ikeyìn, àti pípa irọ ní gbangba kí a lè yi ìtumò “iná ojoojúmọ” padà lórí, n fara jo pèkipèki pèlù ìtumò ẹṣẹ àidáríjì. Láti dá èniyàn kan lèbi gégé bí ẹni tí ó ti sònu títí láé kojá agbára, tàbí àṣẹ iwà rere, tí èniyàn ní lórí èniyàn ẹlẹgbẹ rẹ, ṣùgbón kì í ẹ èyí ni a n tọka sí níbí.

Àwọn tí ó wà nínú Isaiah tí wọn n yí ohun padà sókè-sàlẹ̀, èyí tí ó jẹ̀ ọ̀nà mírán láti sọ ohun tí Isaiah tí mò sí ibòmíràn gégé bí pípe òkùnkùn ní imọ̀lẹ̀ tàbí imọ̀lẹ̀ ní òkùnkùn, ni a fi hàn gégé bí àwọn òkùnrin àtijọ́ tí n ẹ̀kọ̀so Jerusalemu bí a ti n ẹ̀kọ̀hàn idájọ́ ikeyìn wọn.

Ègún ni fún àwọn tí n pè búburú ní rere, tí wọn sì n pè rere ní búburú; tí wọn fi òkùnkùn dípò imọ̀lẹ̀, tí wọn sì fi imọ̀lẹ̀ dípò òkùnkùn; tí wọn fi kíkórò dípò dídùn, tí wọn sì fi dídùn dípò kíkórò! Ègún ni fún àwọn tí ó jẹ̀ ọ̀lọgbọ́n lójú ara wọn, tí ó sì jẹ̀ amòye níwájú ara wọn! Ègún ni fún àwọn tí ó jẹ̀ alágbára láti mu wáinì, àti òkùnrin agbára láti pò ohun mímu líle: àwọn tí ó dá ẹ̀ni búburú láre nítorí èrè, tí wọn sì gba òdodo ẹ̀ni olódodo kúrò lódò rẹ̀! Nítorí nàà, gégé bí iná ẹ̀ ní jọ̀ idígbo, tí ọ̀wọ́ iná sì n run iyàngbo, bèè ni gbòngbo wọn yòò dà bí ibàjẹ̀, òdòdò wọn yòò sì fò sókè bí erùpẹ̀: nítorí wọn ti kọ̀ ọ̀fin Olúwa àwọn ọ̀mọ-ogun sílẹ̀, wọn sì ti gàn ọ̀rọ̀ Ẹ̀ni Mímọ́ Ísirèlì. Nítorí nàà ni ibínú Olúwa fi ru sí àwọn ẹ̀niyàn rẹ̀, ó sì na ọ̀wọ́ rẹ̀ sí wọn, ó sì lù wọn: àwọn òkè kékeré sì mì, a sì fa òkú wọn ya ní ààrín àwọn ọ̀pópónà. Pẹ̀lú gbogbo èyí, ibínú rẹ̀ kò yí padà kúrò, ẹ̀gbọ́n ọ̀wọ́ rẹ̀ sì nà síta. Yòò sì gbé àsíá sókè fún àwọn orílẹ̀-èdè láti ọ̀nà jíjìn, yòò sì sùfée pe wọn láti ikeyìn ayé: sì kíyèsì i, wọn yòò yára dé kánkán. Isaiah 5:20–26.

Àpẹ̀júwe Ọ̀lọ̀run (àwọn ẹ̀gbẹ̀rún mérénlélógójì [144,000]) ni a gbé sókè gégé bí àsíá ní àkòkò ọ̀fin ojọ̀ Àikú tí ó ti súnmo dé, èyí tí ó jẹ̀ igbà tí “ibínú Olúwa jọ̀ sí àwọn ẹ̀niyàn rẹ̀,” tí Ó sì na “ọ̀wọ́ rẹ̀ sí wọn,” tí Ó sì “lù wọn,” àti pé “òkú wọn yòò ya káàkiri láàrín àwọn ọ̀pópónà.” Láàrín àwọn ọ̀pópónà nàà ni àwọn ọ̀pópónà Jerusalemu nígbà tí a pàşẹ̀ fún àwọn àngẹ̀lì apanirun ti Ezekieli orí kẹ̀sàn-án láti jáde “kí ẹ̀ sì lù: kí ojú yín má ẹ̀ dá sí wọn, bèè ni kí ẹ̀ má ẹ̀ şàánú: ẹ̀ pa àgbàlagbà àti ọ̀mọ ọ̀dò run pátápátá, àti àwọn ọ̀mọ̀bínrin, àti àwọn ọ̀mọ kékeré, àti àwọn obínrin: şùgbọ́n ẹ̀ má ẹ̀ súnmo ẹ̀nikẹ̀ni tí àmì nàà bá wà lára rẹ̀; kí ẹ̀ sì bèrẹ̀ ní ibi mímọ́ mì. Nígbà nàà ni wọn bèrẹ̀ lódò àwọn àgbà òkùnrin tí wọn wà níwájú ilé nàà.” “Àwọn àgbà òkùnrin” ti Ezekieli, tí Sister White sọ pé àwọn ni wọn yẹ̀ kí wọn jẹ̀ aláboójútó àwọn ẹ̀niyàn nàà, ni “àwọn ọ̀mùtí Ẹ̀fúráímù” ti Isaiah, àwọn tí “n yí ohun padà sí idàrú” nínú orí kẹ̀tadinlọgbọ́n àti kẹ̀tadinlọgbọ́n-dín-lọgbọ́n.

Nínú orí kàrùn-ún, àwọn wònyí ni àwọn tí wọn jẹ̀ “alagbara láti mu wáinì, àti ẹ̀niyàn agbára láti da ọ̀tí líle pò: tí wọn n dá ẹ̀ni búburú láre nítorí ẹ̀bùn.” Pẹ̀lú itẹ̀jáde iwé Questions on Doctrine, àwọn òkùnrin àtijọ́ nàà mu nínú ago Pùròtẹ̀sítànti apẹ̀yindà, wọn sì gbé ihìnre èké ti idálare kalẹ̀, èyí tí ó sọ pé a kò lè sọ ẹ̀niyàn di mímọ́, pé Kristi ni Aropò wa, şùgbọ́n kí í şe Àpẹ̀rẹ̀ wa. Ní şişẹ̀ bèè, iwé nàà dá ẹ̀ni búburú láre, nítorí èrè tí í şe pé kí a gba wọn láàyè láàrín àwọn ijọ̀ tí ó ti şubú ti Pùròtẹ̀sítànti apẹ̀yindà. Àyọ̀kà nàà n tọ̀ka sí idájọ́ ikeyìn wọn, idí tí idájọ́ nàà sì fi dé ni pé wọn “kẹ̀gàn ọ̀rọ̀ Ẹ̀ni Mímọ́ Ísirèlì.” Wọn şe èyí nípa kọ̀ imọ́ nípa “ojoojúmọ́,” tí àwọn tí wọn ké ikéde wákàtí idájọ́ fi hàn, àti nípa mímu nínú ago Pùròtẹ̀sítànti apẹ̀yindà.

Nínú àyọ̀kà nàà, wọn yí ohun tí ó dùn padà sí kíkórò, àti ohun tí ó kórò padà sí dídùn. Írànşẹ̀ tí ó wà ní ọ̀wọ́ àngẹ̀lì nàà nígbà tí Ó sọkalẹ̀ jẹ̀ dídùn, şùgbọ́n iparí irànşẹ̀ nàà jẹ̀ kíkórò. Wọn jiyàn pé irànşẹ̀ ọ̀jò àipẹ̀ tóótọ́ tí ó bèrẹ̀ nígbà tí àngẹ̀lì nàà sọkalẹ̀ jẹ̀ kíkórò, àti ní iparí wọn dá irànşẹ̀ àlàáfíà àti ààbò èké tí ó dùn mò, nítorí wọn kò lè dá ara wọn dúró kúrò nínú yíyí ohun padà lóri.

Abala tí ẹ̀şẹ̀ yìi ti jẹ̀ aşojú rẹ̀ wà ní iparí àkòkò idánwò àpapọ̀ wọn. Nítorí nàà, ó yẹ̀ kí a rí i pé işẹ̀ wọn tí wọn fi n dá işẹ̀ Sátàni ti ẹ̀şin kẹ̀fẹ̀rì mò gégé bí işẹ̀ Kristi jẹ̀ ibamu àşọtẹ̀lẹ̀ pẹ̀lú ẹ̀şẹ̀ àidàrìjì, èyí tí í şe fífí işẹ̀ Ẹ̀mí Mímọ́ mò gégé bí işẹ̀ Sátàni. Fífí “ìrò” nàà sínú iran kẹ̀ta ti Adventism pèsẹ̀ ọ̀gbọ́n-imọ́ ipilẹ̀ fún irànşẹ̀ ọ̀jò ikeyìn èké wọn, ó sì parí ní mímu itanràn líle wá sórí wọn. Gégé bí

abala kan náà níbi tí Miller ti lóye ìtumò tó tó ti “the daily” ni a ti sàfihàn wọn gégé bí ẹni tí a borí.

Ẹ má jé kí ẹnikẹni tàn yín jé lónà kankan: nítorí ojó náà kò ní dé, bí kò ẹ pé ìṣòtẹ náà kókó dé, kí a sì fi ọkúnrin ẹṣẹ náà hàn, ọmọ iparun náà; ẹni tí ó n tako, tí ó sì n gbé ara rẹ ga ju gbogbo ohun tí a n pè ní Ọlórún lọ, tàbí tí a n bọ; tó bẹẹ tí òun gégé bí Ọlórún fi jókòó nínú tẹnpili Ọlórún, tí ó n fi ara rẹ hàn pé òun ni Ọlórún. Ẹ kò ha rántí pé, nígbà tí mo sì wà pẹlú yín, mo sọ nńkan wọnyí fún yín? Ní báyii sì ni ẹ mọ ohun tí n dí i mú, kí a lè fi í hàn ní àkókò tirẹ. Nítorí àṣírí àìlòfin ti bẹrẹ ìṣẹ rẹ tẹlẹ: ẹni tí ó n dí i mú nísinsin yíi nikan ni yòò máa dí i mú, tí tí a ó fi mú un kúrò lójú ọ̀nà. Nígbà náà ni a ọ́o sì fi Elẹṣẹ náà hàn, ẹni tí Olúwa yòò fi ẹmí ẹnu rẹ run, tí yòò sì fi ìmọlẹ ifarahàn rẹ pa run: àní ẹni náà, tí ìbọ wíwá rẹ jé gégé bí ìṣẹ Satani pẹlú gbogbo agbára àti àmì àti ìṣẹ ìyanu ẹké, àti pẹlú gbogbo ẹtàn àìṣòdodo nínú àwọn tí n sègbé; nítorí wọn kò gba ìfẹ ọ̀títọ́, kí a lè gbà wọn là. Nítorí ẹ̀yí ni Ọlórún yòò rán ìṣinà alágbára sí wọn, kí wọn lè gba irọ̀gbọ̀gbọ̀: kí a lè dá gbogbo àwọn tí kò gba ọ̀títọ́ gbọ̀ lẹbi, sùgbọ̀n tí inú wọn dùn sí àìṣòdodo. 2 Tẹsalóníkà 2:3–12.

Àwọn wòlìi sọ̀rọ̀ nípa àwọn ojó ikẹyìn ju gbogbo ìtàn mímọ̀ tó sáájú lọ, ẹ̀yí sì jé ọ̀títọ́ nípa ẹṣẹ̀ yíi pẹ̀lú. Àpáta ipilẹ̀ ìmúgbòòrò ìmọ̀ Miller, ni ó tún jé àpáta ipilẹ̀ ìmúgbòòrò ìmọ̀ tí ó dé ní 1989, nítorí pé òye tó tó nípa ìtàn àṣòtẹ̀lẹ̀ tí ó ní í ẹ̀ pẹ̀lú “ojoojúmọ̀,” ni ó sàlàyé ìtàn àwọn ẹṣẹ̀ ogóji àti mọ̀kànlélógóji ti Dáníẹ̀lì mọ̀kànlá. Ohun tí ẹ̀yí tùmọ̀ sí ni pé bí akẹ̀kọ̀ọ̀ àṣòtẹ̀lẹ̀ kan kò bá ní òye ipa keferi àti ìbàṣepọ̀ àṣòtẹ̀lẹ̀ rẹ̀ pẹ̀lú Róòmù pòòpù, nígbà náà akẹ̀kọ̀ọ̀ náà kò ní lè mọ̀ pé ìṣẹ̀ ìdènà ìbèrẹ̀ ìdide ipò pòòpù ní àkókó, lẹ̀yìn náà ìṣẹ̀ fífi ipò pòòpù jókòó lóri itẹ̀ ayé, ni keferi ẹ̀, àti pé ìṣẹ̀ náà jé àpẹ̀rẹ̀ ipa ẹ̀ranko ayé ti Ìṣípáyá mètálá tí ó kókó dì í mọ̀lẹ̀ fún ipò pòòpù, sùgbọ̀n tí ó yí padà lẹ̀yìn náà tí ó sì fi í jókòó lóri itẹ̀ ayé. Ipa ẹ̀ranko ayé ti Ìṣípáyá mètálá ni a sàfihàn gégé bí ojó-ọ̀la Amẹ̀ríkà.

A ó tẹ̀síwájú nínú àyẹ̀wò wa nípa sísí ìmọ̀lẹ̀ Odò Hiddekel sílẹ̀ nínú àpilẹ̀kọ̀ wa tó kàn.

“Ẹni tí ó rí ohun tí ó wà lábẹ̀ ojú ilẹ̀, tí ó n ka ọkàn gbogbo ẹ̀niyàn, sọ nípa àwọn tí wọn ti ní ìmọ̀lẹ̀ nílá pé: ‘Wọn kò ní ìbànújẹ̀ àti ìyàlẹ̀nu nítorí ipò iwà àti ti ẹ̀mí wọn.’ Bẹ̀ẹ̀ ni, wọn ti yan ọ̀nà tiwọn, ọkàn wọn sì n yò nínú ohun ìrira wọn. Ẹ̀mí pẹ̀lú yòò yan ìtanjẹ̀ wọn, ẹ̀mí yòò sì mú ohun tí wọn n bẹ̀rù wá sórí wọn; nítorí nígbà tí mo pé, kò sí ẹni tí ó dáhùn; nígbà tí mo sọ̀rọ̀, wọn kò gbọ̀: sùgbọ̀n wọn ẹ̀ búburú níwájú ojú Mi, wọn sì yan ohun tí inú Mi kò dùn sí.’ ‘Ọlórún yòò rán ìtanjẹ̀ líle sí wọn, kí wọn lè gba irọ̀ gbọ̀,’ nítorí wọn kò gba ìfẹ̀ ọ̀títọ́, kí a lè gbà wọn là,’ ‘sùgbọ̀n wọn ní inú-dídùn nínú àìṣòdodo.’ Isaiah 66:3, 4; 2 Thessalonians 2:11, 10, 12.

“Olùkòni ti ọ̀run béèrẹ̀ pé: ‘Ìtanjẹ̀ wo ló lè lágbára ju ẹ̀yí lọ láti tan ọkàn jẹ̀, ju àfarawé pé ẹ̀ n kólẹ̀ lóri ipilẹ̀ tòótọ́ àti pé Ọlórún n gba ìṣẹ̀ yín, nígbà tí ní tòótọ́ ẹ̀yin n ẹ̀ ọ̀pọ̀lopọ̀ nńkan gégé bí ilànà ayé, tí ẹ̀ sì n sẹ̀ sí Jèhófà? Áà, ìtanjẹ̀ nílá ni, ìrẹ̀wèsì ìmúlòkànjẹ̀ ni, tí ó n gba ọkàn ẹ̀niyàn nígbà tí àwọn tí wọn ti mọ̀ ọ̀títọ́ rí tẹ̀lẹ̀ bá fi ìrísí iwà-bí-Ọlórún sísẹ̀ aṣiṣẹ̀ dípò ẹ̀mí àti agbára rẹ̀; nígbà tí wọn rò pé àwọn jé ọ̀lọ̀rọ̀, tí wọn sì ti ní ọ̀rọ̀ púpọ̀, tí wọn kò sì nílò nńkan kan, nígbà tí ní tòótọ́ wọn nílò ohun gbogbo.’”

“Ọlórún kò yí padà sí àwọn ìránṣẹ̀ Rẹ̀ olóòótọ́ tí n pa aṣọ̀ wọn mọ̀ láilábùkù. Sùgbọ̀n ọ̀pọ̀ ẹ̀niyàn n ké pé, ‘Alááfíà àti ààbò,’ nígbà tí iparun ojiji n bọ̀ wá sórí wọn. Bí kò bá sí ìrò̀núpìwàdà pípé, bí ẹ̀niyàn kò bá rẹ̀ ara wọn sílẹ̀ nínú ọkàn wọn nípasẹ̀ ìjẹ̀wọ̀, tí wọn kò sì gba

òtító gégé bí ó ti wà nínú Jèsù, wọn kì yòò wọ òrun láéláé. Nígbà tí ìwẹ̀nùmọ́ bá ti wáyé láàárín wa, a kì yòò tún sinmi ní ìtura, ní fífónnu pé a jẹ ọlọ̀rò, a sì ní ọ̀rọ̀ pọ̀ sí i, tí a kò nílò ohunkóhun.”

“Ta ni ó lè fí òtító sọ pé: ‘A ti dán wúrà wa wò nínú iná; aṣọ wa kò ní àbàwọ̀n láti ọ̀dọ̀ ayé’? Mo rí Olùkọ́ wa tí ó n tọ́ka sí aṣọ ohun tí a n pè ní òdodo. Nígbà tí Ó bọ́ wọn kúrò, Ó fí ìdọ̀tí tí ó wà ní abẹ́ wọn hàn gbangba. Lẹ́yìn náà Ó sọ fún mi pé: ‘Şé o kò lè rí bí wọn ti fí àgàbàgebè bo ìdọ̀tí wọn àti ìbàjẹ́ iwà wọn mọ́? “Báwo ni ilú olóòtító şe di àgbèrè!’” A ti sọ ilé Baba Mi di ilé oja, ibi kan láti inú èyí tí iwàláàyè àtọ̀runwá àti ọ̀go ti lọ kúrò! Nítorí èyí ni àìlera fí wà, agbára sì şaláisi.” Testimonies, volume 8, 249, 250.